

Reaalajamajandus: eCMR

Sirli Heinsoo

REPUBLIC OF ESTONIA
MINISTRY OF ECONOMIC AFFAIRS
AND COMMUNICATIONS

17.02.2021

Probleem

Esiteks ajakohasus – andmed laekuvad pika viitajaga, mistõttu võib otsuse tegemise hetkel olla info aegunud.

Ettevõtja: „Prognooside ja ülevaadetega on sageli nii, et need on kvartal kuni pool aastat liiga hilja meie jaoks.“

Teiseks andmete üheselt mõistetavus - andmed ei lähtu samast semantilisest mudelist ehk puudub ühtne lähenemine andmete standardiseerimisele, takistab ühekordsete andmete esitamise printsiibi täitmist

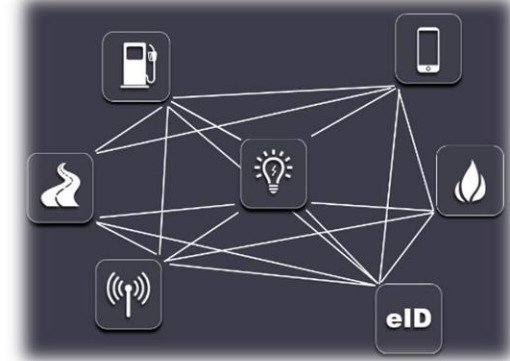
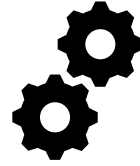
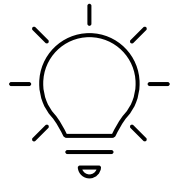
Ettevõtja: „Miks ma Statistikaameti aruannet pean kinnitama, kui seal on MTA andmed ja ma midagi ei pea lisama?“

Kolmandaks andmevahetuse võimaldamine – andmed ei ole masinloetaval kujul vahetatavad ja avaandmetena jagatavad.

Ettevõtja: „Mina oleks küll nõus enda ettevõtte andmeid jagama. See, kes tahab skeemitada ja petta teeb seda juba nagunii selliselt, et programmides tuleb jälgi otsida.“

Reaalajamajandus (real-time economy, RTE) ...

... on ökosüsteemi loomine äriprotsesside ja aruandluskohustuse automatiseerimiseks ning digitaliseerimiseks minnes ettevõtete ja riigi vahelises suhtluses üle reaalajas andmevahetusele läbi uuenduslike andmevahetusteenuste loomise

Reaalajamajanduse visioon ja tööplaan 2020-2027

- Eesti 2035 strateegia;
- Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava 2021-2035;

Näited:

- e-arvete esitamise võimaldamine;
- Aruandlus 3.0;
- E-veoselehe prototüüp

Mõju:

- Aruandlus riigile otse ettevõtte majandustarkvarast
- Säät üle 200 mln eur/a, ca 14 mln töötundi/a: sh
  - e-arvete kasutamine ca 100 mln eur/a
  - e-kviitungi kasutamine ca 60 mln eur/a
  - e-veoselehtede kasutamine ca 40 mln/a

Reaalajamajanduse visiooni 2020-2027 eesmärk on:

- luua tehnilised ja regulatiivsed võimalused, et tõsta ettevõtlusandmete kvaliteeti ja kättesaadavust ning
- võimaldada ettevõtlusandmete digitaalset ja automaatset vahetamist erinevate osapoolte vahelises suhtluses
- viia läbi andmete semantiline analüüs, struktureerimine ja standardiseerimine kasutades sobivaid ja turvalisi andmevahetuskanaleid.

Alameesmärgid 2020-2027

- E-arvete laialdane kasutuselevõtt ettevõtete vahelistes tehingutes (2023)
- E-kviitungite laialdane kasutuselevõtt (2025)
- Andmepõhisele aruandlusele üleminek (eelistatult XBRL GL standard) (2025)
- **E-veosehete laialdane kasutuselevõtt (2025)**
- Standardiseeritud digitaalsete toote- ja teenusekoodide, informatsiooni ja kataloogide kasutuselevõtt (2027)
- Reaalajas ja nõusoleku alusel ettevõtte ajakohaste andmete jagamine kolmandatele osapooltele (2027)
- Reaalajamajanduse kontseptsiooni piloteerimine ja rakendamine uute lahenduste kasutusele võtmiseks (2027)
- Aktiivne rahvusvaheline koostöö liikmesriikidega, eelkõige Läänemere riikide ja Põhjamaadega (2027)

Alameesmärgid 2020-2027

E-veoselehtede laialdane kasutuselevõtt (2025)

- eCMR **standardis** kokku leppimine
- eCMR **teenusemudeli** loomine Eestis (2021)
- Piiriüleselt on 2021 planeeritud erinevate riikide teenusmudelite kaardistus (DINNOCAP)
- Siseriiklike ja rahvusvaheliste strateegiliste **partnerite** kaasamine
- Aktiivne rahvusvaheline **koostöö**, eelkõige DINNOCAP projekti ja tulevikus reaalajamajanduse rahvusvahelise lipuprojekti raames
- **Siseriikliku ühtse juurdepääsupunkti (NAP) kasutuselevõtt**
- **eFTI regulatsiooni** ülevõtmine
- *Võimalikud toetusmeetmed uute digitaalsete tehnoloogiate kasutusele võtmiseks transpordi ja logistika sektoris?*

Alameesmärgid 2020-2027

SEOSD:

Andmepõhisele aruandlusele üleminek (eelistatult XBRL GL standard) (2025)

- Baseerub Statistikaameti ja Maksu- ja Tolliameti poolt läbiviidavale **Aruandlus 3.0** projektile
- Riigiasutuste poolt ettevõtjatele seatud aruandluskohustuse kaardistamine
- **Mudel ja teekaart** riigiasutustele tegevustega alustamiseks
- Aruannete aluseks olevate andmekoosseisude analüüs, standardiseerimine ja **asutuste ülese ühtse taksonoomia kasutusele võtmine** (nt pakend ja kütus)
- XBRL GL standard

Digital Single Market

EU Data Economy

Real-Time Economy

Tools

EU Strategy for data

Principles towards a human-centric, thriving, and balanced data economy

Tallinn Declaration on eGovernment

Real-Time Economy Vision

Standards for data exchange (incl XBRL GL, UBL, UN/CEFACT)

EU data space

Data processing (incl AI, machine learning)

Data exchange platforms (incl X-road, e-Delivery – PEPPOL)

Standards for semantic data (incl EU Norme-receipt, Statistics)

- Data protection (incl GDPR)
- Cybersecurity
- Reuse of data (incl Once-Only principle)

- E-identification, authentication, authorization
- Data quality (incl accuracy and availability)
- Public open data
- Source data

**Reaalajamajanduse
lipuprojekt
Läänemere regioonis**

Internat. steering
committee (BSR)

TP 1: Accounting
and reporting

TP 2: e-
logistics

TP 3: Circular
Economy

TP 4: ...

SP 1: Data-driven
reporting

SP 3: eCMR

SP 5: Excess
materials flow

SP 7: ...

SP 2: KYC

SP 1:
eReceipt

SP 4: MaaS

SP 6:
Environmental
Impact Metrics

Mis muutub avalikus sektoris?

- maksuarvestuse põhimõtteid kaasajastatakse
- avaliku sektori paranenud võimekus operatiivselt reageerida majanduses toimuvale, **objektiivsem sisend seadusloomele ja paremad võimalused riigi tulude planeerimiseks**
- kodanikud ja ettevõtjad kasutavad erinevaid RTE lahendusi igapäevaselt – e-kviitungid, andmepõhine aruandlus
- riigi halduskoormus on vähenenud märkimisväärselt ning vabanenud ressurss on suunatud efektiivsema taristu loomisele ja kvaliteetsete teenuste pakkumisele, **mis ei sega ega koorma ettevõtjat.**
- ettevõtted jagavad hetkeolukorda kajastavat infot koostööpartneriga päringu peale, **sh riigi registritest**
- majandusaastaruanded ja igakuised deklaratsioonid **pole vajalikud traditsioonilisel kujul;**

Mis muutub ettevõtluses?

- **tänastest raamatupidajatest on saanud ettevõtte finantsnõustajad või finantsjuhid**
- ettevõtjal on võimalus tegeleda **üle 90% oma ajast põhitegevusega** ja investeerida uute innovaatiliste toodete ja teenuste välja arendamisse
- äriajamine on läbipaistev, kiirenenud on kaupade liikumine ning digitaalne andmevahetus võimaldab oluliselt paremat tegevuste planeerimist ja ressursside kasutust tarneahela osapooltel, näiteks:
  - **e-kaubanduses** on tolli- ja maksutoiminguteks vajalik aruanne ettevalmistatud juba piiriülese tehingu hetkel ning saadetud tollile
  - maanteetranspordis on tänu **e-veoselehele** võimalik jagada asjakohast infot päringu alusel digitaalselt näiteks politseile
  - toimivad efektiivsemad, kvaliteetsemad ja automatiseeritud **rahapesu tõkestamise protsessid** tänu info reaajas kättesaadavusele
  - tarbijal on võimalik jälgida toote kogu tarneahelat.

Reaalajamajanduses on ettevõtjal rohkem aega tegeleda uute toodete ja teenuste arendamisega, pühendada rohkem aega oma perele või nautida lihtsalt mõnusalt kvaliteetaega.rohkem 😊

Kasulikku infot:

Reaalajamajanduse koduleht

<http://realtimeeconomy.ee/>

Reaalajamajanduse visioon 2020-2027

https://mkm.ee/sites/default/files/reaalajamajanduse_vision_2020-2027.pdf

Kontakt:

sirli.heinsoo@mkm.ee

<http://realtimeeconomy.ee/>